

Tronvold í norska fiskimálaráðnum:

Vit hava givið 10 loyvi til m.a. stór rækjuskip at fiska við Svalbard

Norðmenn fiskaðu í fjør 50.000 tons av rækjum — tilsamans 300 skip hava rækju-loyvi

Norskir fiskifrøðingar bera enn ikki ótta fyri rækjustovninum í Barentshavinum. Enn eru stór øki, har tað ikki er roynt. Marknaðurin fyri rækjum er ómetaliga góður í lótni, og tí vilja norskir reiðarar sleppa at leggja um til rækjuveiðu. Nakrir fáa nei og nakrir ja. Nú finga so 10 aftrat ja til rækjuveiðu m.a. við Svalbard.

Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við pressutalsmannin í norska fiskimálaráðnum, Terje Tronvold. Og vit settu honum nakrar spurningar:

— Tað stendur í blaðnum «Fiskaren», at Fiskeridepartementet hevur givið 10 nýggjar konsessiónir til norsk rækjuskip. Er tað rætt?

— Tað er tað.

— Nær eru hesi loyvi givin?

— Fyri umleið einum mánað síðani.

— Hvussu stór eru skipini, sum hava fingið hesi loyvi?

— Tey eru úr 60 tonsum og til ein vanligan norsk

trolara uppá 299 tons.

— Hvar hava so hesi skipini loyvi at fiska rækjur?

— Tey kunnu fiska á teimum traditionellu norskum rækjumiðjunum — í Barentshavinum og við Svalbard.

— Hvi hava tit givið hesi 10 nýggju rækjuloyvini?

— Vit fáa ógvuliga nógv fyrispurningar frá reiðarum, sum ynskja at leggja um til rækjuveiðu.

Hetta kemst av, at «resurserne er forholdsvis ubrukkede». Harafturat kemur, at rækjumarknaðurin hevur verið ómetaliga góður seinastu tíðina. Tí er áhugin at leggja um til rækjur sera stórur.

Vísindaligar kanningar

Tronvold visir samstundis á, at norðmenn í lótni hava sett í verk eitt vísindaligt program, sum skal geva teimum meiri vitan um rækjumiðini, hvussu stór tey eru, og hvat ávirkan verandi veiða hevur á eitt nú toskastovnin.

— Er tað ikki so, at tað ongantíð hevur verið roynt eftir rækjum á einum stórum parti av økinum rundan um Svalbard?

— Tað er rætt.

— Men hvussu stórur

Norska blaðið Fiskaren 15. februar:

Fiskeridepartementet har bare gitt 10 nye rektråttillatelse for 1983, mens i alt 63 redere har fått avslag på sine søknader.

Departementet har likevel gitt 10 nye tillatelse, blant annet på grunn av de vanskeligheter torskerereguleringene i nord har skapt for fiskeflåten i de nordligste fylkene. Det ble derfor bestemt at rektråttillatelse skulle gis til fartøyer som har behov for supplerende driftsalternativ, og som hører hjemme i distrikter med få arbeidsplasser utenom fisket.

Tildelingene av rektråttillatelse er i samsvar med prioriteringene fra fiskeristyrene i hvert fylke.

Tíðindablaðið Sosialurin 5. februar:

Síðani aftur til Hallstein Rasmussen, fiskaristjóra í Bergen.

— Hava norðmenn gjørt nakað fyri at avmarka sína veiðu samsvarandi?

— Tað er eingin, sum avmarkar seg so nógv sum just vit norðmenn. Vit hava ein konsessiónslóg í samband við rækjuveiðu. Vit geva ikki fleiri loyvi at fiska rækjur við Svalbard.

— Hvussu stórar bátar fegna hesar konsessiónir um?

— Allar bátar omanfyri 50 tons.

partur av økinum er enn óroynt?

— Tað er tað eingin, sum veit her í «Fiskeridepartementet».

— Tá norðmenn geva 10 nýggjar rækjuloyvi, so má tað vera tí tit ikki halda, at stovnurin er hóttur enn?

— Tað verður mett, at rækjustovnurin toli 10 nýggjar konsessiónir. Tað verður eisini hildið, at stovnurin er ikki hóttur í dag.

— Hvat tað leingi verið ætlanin at geva fleiri nýggjar rækjuloyvi til norskar bátar, sum at fiska við Svalbard.

— Tað hevur verið uppá tal, men ikki hvussu nógv loyvi.

— Hverji øki í Noregi fáa hesi loyvi?

— Tað er bert talan um øki í Norðurnoregi, sum fáa hesi loyvi, serliga

Finnmark-fylke.

300 rækjuskip ialt

— Hvussu nógv rækjuloyvi eru galdandi í dag fyri økið við Svalbard og restina av Barentshavinum?

— Eg haldi tað eru 300 skip, sum hava loyvi at fiska rækjur.

— Merkir tað, at øll hesi 300 skipini kunnu fiska rækjur við Svalbard.

— Tað ger tað.

— Hvussu nógv fiskað norskum rækjubátarnir í fjør?

— 50.000 tons. Hetta er serliga fiskað í Barentshavinum, men tó eisini í Grønlandi.

— Hvussu nógv tons verða fiskað kring Svalbard?

— Tað vita vit ikki í dag.

— Hava tit í Noregi tosað um at avmarka

rækjufiskiskapin við Svalbard?

— Tað hava vit gjørt. Hetta kemst av tí, at økini við Svalbard eru sera týðningarmikil vakstrarumráði fyri tosk.

— Men tá tit so kortini geva 10 nýggjar loyvi, so er tað væl tí tit meta vandi er ikki á ferð?

— Tað kann ein kanska siga. Men teir, sum fáa rækjukonsessiónir í dag, eru reiðarar frá smærri plássum í Norðurnoregi, sum ikki hava nógvar aðrar møguleikar. Tað eru lokalpolitisk sjónarmið, sum liggja til grund fyri hesi avgerð.

— Men hvat siga so norskir fiskifrøðingar um rækjustovnin við Svalbard?

— Teir siga í dag, at teir halda ikki, at tað er nakar vandi á ferð.

Jan

Árni Olafsson á Svalbardseminari í Tromsø:

— Vit kunnu ikki steðga okkara skipum at veiða innanfyri 4

— men vit halda tað er ímóti andanum í avtaluni, sum sigur at vit í mesta lagi skulu fiska við 5 skipum samstundis

Í februar mánað var eitt seminar hildið á universitetinum í Tromsø undir heitinum «Fiskevernsonen ved Svalbard». Fyri Føroyar luttók Árni Olafsson, skrivstovustjóri í landsstýrinum.

Í norskum bløðum hava eyggni verið vend móti Tromsø teir dagarnar seminarið varð hildið, og bløðini gera rættiliga nógv burtur úr Svalbardspurninginum. Eitt nú blaðið «Nordland Framtid», sum eisini greiðir frá nokrum av tí, sum Árni Olafsson

førði fram vegna Føroyar.

Tunnligt

Sosialurin hevur tosað við Árni Olafsson, sum er stæddur í Noregi í hesum døgunum. Vit spurdu hann, hvat kom burtur úr á seminarinum:

— Tað er sjálvsagt ein fyrirminur at luttaka á slíkum seminari, tí tá kunnu vit hoyra tey norsku sjónarmiðini, og teir okkara. Eg kann ikki siga, at norðmenn hava

fingið meg at broyta stóðu í Svalbardspurninginum, og til at halda, at teirra sjónarmið eru rætt.

— Tað tilfarið, sum Fleisher, professari, ið er teirra ideologur á økinum, byggir sína argumentatión uppá, fyrlikemur mær rættiliga tunnligt.

— Eg greiddi annars frá, hvat stóðu Svalbard hevði havt í tilknýti til fiskiveiðu føroyinga. Har var eisini ein vísindamaður frá Bretlandi, sum hevði kannað eftir, hvat EF-lond meintu um Svalbard.

— Tað er heilt klárt, sigur Árni Olafsson víðari, at tað, sum norðmenn stila fram ímóti, er at fáa aðrar at víðkenna eina búskaparliga sonu kring Svalbard. Tað er teirra endamálið. Tað, sum teir so royna nú, er at gera bilateralar avtalur við onnur lond, fyri at halda virkseminum niðri.

Sýslumaðurin á Svalbard tilstaðar

— Hvat greiddi tú annars sjálvr frá:

— Eg visti m.a. á, at nú hevði einførýskur blaðmaður fingið váttað frá sýslumanninum á Svalbard, sum eisini var tilstaðar á seminarinum, at stóð skrivað «vernsonen» í avtaluni millum Føroyar og Noreg, so fevndi avtalán ikki um territorialsjógv. Tí høvdu vit sostatt ongan legalan møguleika at nokta føroyskum bátunum at fiska innanfyri 4 fjórðingar — orsakad av hesi norsku tulkningini. Eg visti so eisini á, at tað einasta, sum landsstýrið kundi gera, var at

biðja bátarnar um ikki at fiska innanfyri, tí hetta var ímóti andanum í avtaluni.

Viðari sigur Árni Olafsson: — Tað, eg havi varhugan av, er, at eisini iðrum avtalum við triðjaland tosa norðmenn um «fiskevernsonen» og brúka ikki eina vending, sum kann fegna um bæði territorialfarvatnið og verjusununa. Men löggávuliga sæð hava teir eina kunngerð fyri verjusununa og eina aðrar fyri territorialsjógv, men við sama materiella innihaldi. Tað er so sýslumaðurin, sum hevur ábyrgdina av, at fiskireglurnar verða hildnar innanfyri 4 fjórðingar, men norska sjóverjan hevur ábyrgdina uttanfyri.

Tað er tó mark fyri, hvat sýslumaðurin kann klára, so økið innanfyri 4 fjórðingar er rætt og slætt verri vart enn tað uttanfyri.

Smærri bátar!!!

— Hvat kom annars burtur úr?

— Eg fekk varhugan av,

at norðmenn ikki eru so fegnir um vøksturin í rækjuveiðuni, men at teir ikki í dag høvdu nakrar konkretar upplýsingar, sum kundu dokumentera, hvussu stórvandi er fyri rækjustovninum.

Vit spurdu Árni Olafsson, um hann hevur frætt, at norðmenn nú hava givið 10 nýggjar rækjuloyvi til síni egnu skip at fiska við Svalbard.

Til tað sigur Árni Olafsson, at hetta hevur hann hoyrt og annars roynt at fingið nærri upplýsingar um. Norðmenn hava vist á, at talan her er um smærri bátar.

— At norðmenn nú geva 10 nýggjar loyvi til rækjuskip at fiska rækjur m.a. við Svalbard samsvarar illa við tað, sum Hallstein Rasmussen, fiskaristjóri segði í Sosialinum fyrst í februar, um at eingin nýggjar loyvi verða givin!

— Tað havi eg eisini lagt til merkis. So eg trúgvi vit eiga at fylgja væl við, hvat hendir har «yvir», endar Árni Olafsson, skrivstovustjóri í samrøðuni við Sosialin.

jan